

Luksuzna iznička keramika u "Mimari" nakon 500 godina na dnu mora

14.05.2015. 14:40

ZAGREB, 14. svibnja 2015. (Hina) - Luksuzna keramika iz turskog grada Iznika, koja je oko pet stotina godina bila sakrivena na dubini od četrdesetak metara u podmorju od otoka Mljeta, predstaviti će se na izložbi "Iznik - osmanska keramika iz dubine Jadrana", koja se otvara 18. svibnja u Muzeju Mimara, kao rezultat višegodišnjih istraživanja tog lokaliteta na kojem se krajem 16. stoljeća nasukao venecijanski trgovački brod, prevozeći vrijednu robu na ruti od Turske do Venecije.

Izložit će se oko 150 predmeta, od njih više od 300 pronađenih tijekom ukupno 43 dana istraživanja, odnosno više od 400 zarona. Osim izničkog posuđa, koje je i tada bilo na cijeni kod imućnih ljudi, predstaviti će se predmeti koji govore o svakodnevnom životu na brodu, srebrne kovanice, pomagala za kuhanje, kosti životinja koje su jeli, naoružanje, brodsko zvono, osobni predmeti kapetana i mornara. Njome se interpretira povijest hrvatske pomorske baštine kao i pomorske trgovine Mediteranom između Venecije i Istanbula u doba vladavine Murada III.

Lokalitet pličina Sv. Pavao kod Mljeta 2006. slučajno su otkrili ronionci zagrebačkog Ronilačkog centra Medveščak Sava i za razliku od mnogih drugih slučajeva nije bio devastiran. Od iduće godine istražuje ga Odjel za podvodnu arheologiju Hrvatskoga restauratorskog zavoda, a od 2010. i timom podvodnih arheologa sa Sveučilišta Ca' Foscari iz Venecije, koji se više fokusirao na ostatke brodske konstrukcije, sačuvane u sloju pijeska, nego na sam teret, rekao je Igor Miholjek, konzervator arheolog Hrvatskog restauratorskog zavoda na konferenciji za novinare.

Objasnio je kako je bilo dovoljno nalaza da se dobiju podaci o brodu iako se, napomenuo je, kod brodoloma na dnu mora ne može očekivati brod sačuvan kao iz slikovnice, već je riječ rasutom teretu, dok je brod očuvan samo u sloju pijeska koji ga je konzervirao, a poseban je po tome što je to jedini brodolom u kojemu je u Mediteranu pronađena keramika iz Iznika.

Na temelju ostataka konstrukcije možemo zaključiti da je pripadao venecijanskom trgovcu, bio je naoružan s najmanje osam brončanih topova na kojima i dva jasna izlivena grba Venecije te oznake venecijanskog lijevača, napomenuo je Miholjek.

Keramika iz Iznika bila je iznimno cijenjena još od vremena sultana Selima I. do vladavine Murada III., dok je za Sulejmana Veličanstvenog doživjela vrhunac u proizvodnji, kvaliteti izrade i dekoraciji. I danas ima veliku umjetničku i povijesnu vrijednost, a izložci na zagrebačkoj izložbi ilustriraju njezin razvoj i važnost u trgovini između Istoka i Zapada.

Riječ je o iznimno bogatoj i lijepoj kolekciji, ocijenila je Vesna Zmaić Kralj iz Hrvatskog restauratorskog zavoda, koja je uz Miholjeka autorica izložbe, dodavši da je dosad pronađeno skoro sedamdeset primjeraka te keramike, a izložiti će se njih pedesetak, no kako se istraživanje nastavlja vjeruje se da će ih se na lokalitetu otkriti još.

Kroz 53 izložena komada tog posuđa moći ćemo vidjeti razne faze izničke proizvodnje, osim početne, od vremena Sulejmana Veličanstvenog, te poslije, za vrijeme njegovih sinova i unuka, odnosno od 1520. do kraja 16. stoljeća, rekla je. Neobično je kako smo u zatvorenom nalazu za koji znamo da je potonuo u devedesetima 16. stoljeća, pronađeno posuđe iz prve polovice tog stoljeća što nam puno govori o načinu trgovine i o tome što su zapadni kupci željeli dobiti, kakva je bila moda i odnos prema orijentalnom materijalu, napomenula je.

Izničku keramiku karakterizira ukras izrađen kobaltno plavom i ultramarin bojom na bijeloj podlozi te česta upotreba crne, zelene i crvene boje, rubovi tanjura su valoviti, a slikani motivi najčešće su stilizirani valovi i morska pjena, rascvali cvjetovi lotosa, ljiljana i drugog cvijeća te lišće i lozice. Na lokalitetu je pronađeno i više metalnih predmeta, od kojih se ističe vjedro ukrašeno trakama s ukrasnim zakovicama, bakrena plitica i bogato ukrašena konična posuda, dijelovi svijećnjaka, kositretni vrč i velika keramička zdjela.

Izložba u "Mimari" održava se u povodu Međunarodnog dana muzeja, 18. svibnja, pod pokroviteljstvom Ministarstva kulture Republike Hrvatske, u suradnji s Dubrovačkim muzejima i Institutom Yunus Emre. U Zagrebu će biti otvorena do 13. rujna, a nakon toga trebala bi biti predstavljena u Istanbulu i Dubrovniku.

(Hina) xagrb ydgc